

9. JESENSKA ARHIVISTIČKA ŠKOLA 2015. – 9TH IAS AUTUMN ARCHIVAL SCHOOL 2015, Trst – Lipica, 18. – 25. listopada 2015.

U organizaciji Međunarodnog instituta za arhivske znanosti Trst i Maribor (*International Institute for Archival Science of Trieste and Maribor*), čiji su osnivači Državni arhiv u Trstu (*Archivio di Stato di Trieste*) i Sveučilište u Mariboru (*Univerza v Mariboru*), održana je u Trstu i Lipicama od 18. do 25. listopada 2015. deveta po redu Jesenska arhivistička škola (*IAS Autumn Archival School*).

Škola na obrazovnoj razini predstavlja stručni tečaj (*professional training course*) te je, kao i prijašnjih godina, održana uz suradnju i potporu Centralne europske inicijative (*CEI – Central European Initiative*) i *Alma Mater Europea European Centra* iz Maribora. Tema je ovogodišnje arhivističke škole bila *Management, Appraisal and Long Term Preservation of E-records: Archival Response to the Challenge of Long Term Preservation and Archival Buildings in Terms of Responding to the Emergencies*.

Školu je pohađalo ukupno 28 sudionika iz sljedećih 10 zemalja: Bosne i Hercegovine, Kanade, Hrvatske, Estonije, Mađarske, Italije, Crne Gore, Oman Sultanata, Rusije i Slovenije, a sva su predavanja i radionice održavani na engleskom jeziku – službenom jeziku Škole. Ovogodišnju su školu kao predstavnici iz Hrvatske pohađali: Maja Cerić (Državni arhiv u Pazinu), Renata Horvat (Hrvatski državni arhiv), Nikola Mokrović (Documenta Zagreb), Mirela Mrak (Državni arhiv u Pazinu) i Ljerka Vuk (Hrvatski državni arhiv).

Nakon službenog dolaska i smještaja sudionika, arhivističkoj je školi već tradicionalno prethodio međunarodni znanstveni skup održan povodom obilježavanja 25. međunarodnog arhivskog dana (*25th International Archival Day*), kojem su bili obvezni prisustvovati svi prijavljeni sudionici arhivističke škole. Skup je održan 19. i 20. listopada 2015. u konferencijskoj dvorani u prizemlju NH Hotela u Trstu. Tom je prilikom ukupno 50 referenata (iz Austrije, Rusije, Rumunjske, Kanade, Bjelorusije, Burkine Faso, Grčke, Slovenije, Švicarske, Italije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Češke, Oman Sultanata, Slovačke, Velike Britanije, Crne Gore, Njemačke, Kosova, Srbije i Mađarske) održalo sveukupno 40 izlaganja. Izlaganja su bila podijeljena u dvije sesije. Prva se sesija odnosila na predavanja u svezi s upravljanjem, valorizacijom i dugotrajnom pohranom elektronskog arhivskog gradiva, a druga je sesija tematikom bila povezana s arhivskim zgradama i načinom reagiranja u hitnim situacijama, raspravljajući pritom o mogućnostima što bržeg i djelotvornijeg djelovanja u slučajevima nezgoda. Sva su izlaganja dostupna i objavljena u časopisu za modernu arhivsku teoriju i praksu *Atlanti* – vol. 25 (2015), br. 1 i 2 (glavni su urednici časopisa dr. sc. Peter Pavel Klasinc i dr. sc. Grazia Tatò, a uredništvo čine još mr. phil. Zdenka Semlič Rajh i Carmelo Bianco) – koji su dobili svi prisutni sudionici. Dvodnevna je konferencija završena večerom i druženjem sudionika u Starhotelu Savoia Excelsior u Trstu.

Sljedeći, treći dan zapravo je početni i prvi dan same Škole. Svečano je otvorenje održano u studentskom kompleksu SISSA – *Scuola Internazionale Superiore di Studi Avanzati* te su prigodne pozdravne govore održali dr. sc. Peter Pavel Klasinc, ravnatelj Međunarodnog instituta za arhivske znanosti Trst i Maribor i koordinator Jesenske arhivističke

škole, te dr. sc. Grazia Tatò, ravnateljica Jesenske arhivističke škole, predstavljajući pritom aktivnosti i djelatnost samog Instituta i Škole. Nakon uvodnih pozdrava i predavanja, uslijedilo je samostalno predavljanje polaznika Škole, pri čemu je svaki od polaznika trebao ukratko reći nekoliko rečenica o sebi, arhivu iz kojeg dolazi te radnom mjestu na kojem je zaposlen. Uslijedila su tri predavanja: dr. sc. Marielle Guercio sa Sveučilišta Sapienza u Rimu (*Sapienza – Università di Roma*), dr. sc. Claudije Salmi iz Državnog arhiva u Veneciji (*Archivio di Stato di Venezia*) te dr. sc. Roberta Nahueta (*Library and Archives Canada*). Mariella Guercio svoje je predavanje posvetila pohrani digitalne dokumentacije, uključivši u predavanje opis struktura važnih za informacijsko-dokumentacijsko djelovanje, kao što su, primjerice, standard OAIS (*Open Archival Information System*), model arhivskog informacijskog paketa (AIP – *Archival Information Package*) te norma ISO 163 63 (*Audit and certification of trustworthy digital repositories*). Claudia Salmi u svom je izlaganju govorila o softveru za arhivski opis, a posebno se osvrnula na samo sređivanje gradiva, dok je Robert Nahuet izlagao na temu vrednovanja arhivskih izvora. Antonio Monteduro (*Central European Initiative*) i ove je godine organizirao radionicu u kojoj je nastavio s radom na izradi višejezičnog IAS rječnika arhivističke terminologije (*IAS Dictionary of Archival Terminology*). U popodnevnim je satima održana radionica SCOPE, kojom je moderirao dr. sc. Martin Fischer (Švicarska). Riječ je o arhivskom informacijskom sustavu koji svoje usluge sustava za pohranu arhivskih informacija i dokumenata nudi brojnim privatnim i javnim arhivima diljem Europe. Radionica se odvijala na način da su polaznici Škole bili podijeljeni u nasumično odabrane grupe te je svaka grupa dobila u zadatak pretraživanjem SCOPE-a pronaći što više relevantnih informacija za određeni zadani pojam.

Polaznici Škole i predavači četvrti su dan napustili Trst te su se organiziranim autobusnim prijevozom uputili u Ljubljanu gdje je bio organiziran stručni posjet i vodstvo po Arhivu Republike Slovenije (ARS), a polaznike je dočekaao ravnatelj dr. sc. Bojan Cvelfar. Prigodnim su predavanjima polaznici Škole upoznati sa sustavom i sistematizacijom arhiva u Sloveniji te načinom funkcioniranja njihova e-arhiva. Nakon obilaska ARS-a, stručna su predavanja nastavljena u hotelu Maestoso u Lipicama. Mr. sc. Tatjana Hajtnik u svom je predavanju govorila o temeljnim načelima i tehnologiji stvaranja podataka i njihovu dijeljenju unutar arhiva, a kao glavni je cilj predavanja Hajtnik navela dvije komponente: identificirati i razumjeti rizike digitalne pohrane te predstaviti uređenje dugotrajne digitalne zaštite u slovenskoj praksi. Uslijedilo je predavanje mr. phil. Zdenke Semlič Rajh o organizaciji informacija u arhivima, točnije o temeljnim arhivskim principima, pristupu, repozitoriju, tehnologiji i dr. Posljednja su dva predavanja četvrtog dana Škole održali dr. sc. Bogdan Popovici na temu upravljanja zapisima (terminologija, funkcije i modeli) i dr. sc. Miroslav Novak na temu arhivskih informacijskih sustava u arhivima.

Pretposljednog, petog dana Škole održano je ukupno osam predavanja: Tatjana Hajtnik govorila je na teme »Standards and roles: international, national, local« i »Creating SIP, AIP and DIP«, Zdenka Semlič Rajh posvetila se temama »International Archival Standards: ISAD(G)2, ISAA(CPF)2, ISDF, ISDIAH« i »Information created in compliance with International standards ISAD(G) and ISAAR(CPF): description«, Bogdan Popovici

izlagao je na teme »Records management processes: business appraisal, capture of authoritative records« i »Records management processes (2): classification; records appraisal; tools for records control«, a Miroslav Novak posvetio se temama »Methods related to the in archival professional activities – general« i »Sequences and structure in archives«.

Posljednjeg su dana Škole, u subotu 24. listopada, organizirana još četiri stručna predavanja. Tatjana Hajtnik održala je predavanje »Accessability, usability and authenticity of the e-archival material«, Zdenka Semlič Rajh predavanje »Other context oriented information: creation of descriptors and retrieval of information«, Bogdan Popovici govorio je na temu »Electronic records management systems and management system of records«, a posljednje predavanje u Školi bilo je predavanje Miroslava Novaka »Data import and export, related sources«.

Nedjelja 25. listopada predviđena je za odlazak svih sudionika Škole.

Nakon uspješno odslušane Škole, polaznici su dobili potvrdu o prisustvovanju i pohađanju Škole (*Certificate of attendance*).

Jesenska je arhivistička škola hvalevrijedan projekt stručnog usavršavanja kojim polaznici utvrđuju postojeća, ali prvenstveno stječu nova saznanja koja kontinuirano nude suvremena arhivistička teorija i praksa. No, pored navedenog, velika važnost Škole leži i u tome što se brojnim međunarodnim susretima, organiziranim upravo u Školi, kolegama iz arhivske struke nudi prilika za razmjenu dragocjenih iskustava i stručnih znanja iz prakse, a kojima se olakšava rješavanje mnogih nedoumica s kojima se često neizbježno susreću u svakidašnjem arhivističkom djelovanju.

Maja Milovan